

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
lica odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-03-67-T

Datum: 16. mart 2009.

Original: engleski

PRED PRETRESNIM VEĆEM III

U sastavu: sudija Jean Claude Antonetti, predsedavajući
sudija Frederik Harhoff
sudija Flavia Lattanzi

V. d. sekretara: John Hocking

Datum: 16. mart 2009.

TUŽILAC

protiv

VOJISLAVA ŠEŠELJA

JAVNO

**TREĆI PODNESAK SEKRETARIJATA NA OSNOVU PRAVILA 33(B)
PRAVILNIKA O FINANSIRANJU ODBRANE OPTUŽENOG**

Tužilaštvo:
gđa Christine Dahl
g. Daryl Mundis

Optuženi:
g. Vojislav Šešelj

Prevod

1. Na osnovu pravila 33(B) Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik) Međunarodnog suda za bivšu Jugoslaviju (dalje u tekstu: Međunarodni sud), vršilac dužnosti sekretara s poštovanjem dostavlja komentare na zahtev koji je optuženi Vojislav Šešelj 15. januara 2009. godinc uputio Pretresnom veću (Zahtev da Pretresno veće obezbedi finansiranje odbrane prof. dr Vojislava Šešelja), koji je zaveden 3. februara 2009. godine (dalje u tekstu: optuženi odnosno Zahtev).
2. Optuženi u Zahtevu tvrdi da pitanje finansiranja njegovih saradnika "još nije rešeno... [i da] dokaznog postupka odbrane neće biti", te da on "dokazni postupak odbrane ne [može] da vrš[i] bez [svojih] saradnika i [...] bez finansiranja [njegove] odbrane od strane Sekretarijata".¹
3. Optuženi tvrdi da neće izneti tezu odbrane zato što sekretar nije isplatio naknadu njegovim saradnicima. Iz istorijata ovog predmeta vidi se da optuženi nije dokazao da nema dovoljno sredstava da plati odbranu, odnosno da nije ispunio odgovarajuće pravne i finansijske uslove. Ukoliko odluči da ne iznosi tezu odbrane, optuženi krivicu za to ne može svaljivati na Sekretarijat.
4. O finansiranju odbrane optuženog Sekretarijat je Pretresnom veću i Predsedniku tokom poslednjih godina već uputio nekoliko podnesaka i internih memoranduma,² a njihov sadržaj biće sažeto iznet u nastavku teksta. Sekretar može da dostavi kopije podnesaka, memoranduma i prepiske koja se pominje u ovom podnesku Pretresnom veću.

¹ Zahtev, str. 2.

² Na primer, Podnesak Sekretarijata na osnovu pravila 33 Pravilnika o postupku i dokazima u vezi sa zahtevom Vojislava Šešelja za izdavanje naloga Sekretarijatu da plati troškove njegove odbrane, 31. januar 2006; Podnesak Sekretarijata na osnovu pravila 33 Pravilnika o postupku i dokazima u vezi sa Žalbom Vojislava Šešelja na Odluku Sekretarijata od 19. decembra 2006, 8. februar 2007; Podnesak Sekretarijata u vezi sa Žalbom Vojislava Šešelja protiv Odluke sekretara Suda od 28. decembra 2006. i 9. februara 2007, 9. mart 2007; Podnesak Sekretarijata na osnovu pravila 33 Pravilnika u vezi sa Zahtevom Vojislava Šešelja da

Prevod

I. PROCEDURALNI KONTEKST

5. Dana 31. oktobra 2003. godine optuženi je prvi put zatražio da "MKSJ finansira njegovu odbranu". Optuženi je tada dobio formular za izjavu o imovinskom stanju, koji je trebalo da popuni kako bi moglo da se proceni njegovo materijalno stanje.
6. Dana 19. novembra 2003. godine optuženi je vratio popunjen formular o imovinskom stanju, ali je iz njega uklonio stranicu br. 2, zahtev za dodelu branioca. Uprkos tome, sekretar je, kad je dobio formular o imovinskom stanju optuženog, započeo preliminarnu istražnu radnju o materijalnom stanju optuženog, za slučaj da optuženi zatraži da mu se dodeli branilac.³ Konkretno, Sekretarijat je od optuženog zatražio dalje podatke i dokumente i pokušao da razgovara s njegovom suprugom o sadržaju njegovog formulara o imovinskom stanju. Ovi prvi istražni potezi uglavnom su bili neuspešni. Iako optuženi jeste dao neke podatke koje je Sekretarijat tražio, on je odbio da dostavi podatke ili dokumente o imovini koja se vodi na ime njegove supruge ili na ime drugih članova njegovog domaćinstva. Takvi podaci neophodni su da bi se moglo proceniti materijalno stanje optuženog.⁴ Osim toga, supruga optuženog odbila je da se sastane s finansijskim istražiteljem Sekretarijata i nije mu dozvolila da pregleda porodični dom optuženog. Pošto je postalo jasno i da optuženi neće tražiti da mu se dodeli branilac na osnovu pravila 45 Pravilnika, Sekretarijat je obustavio istragu o materijalnom stanju optuženog.

Pretno veće donese odluku o finansiranju odbrane, 29. jun 2007; kao i nekoliko internih memoranduma upućenih Pretnom veću, na primer 29. januara 2008, 18. marta 2008. i 22. januara 2009. godine.

³ U tom trenutku ovlašćenje koje je sekretar imao da odbranu optuženog plaća iz javnih sredstava zavisilo je od dodeljivanja branioca na osnovu pravila 45 Pravilnika, to jest, ono je moralo ići preko sistema Suda za pravnu pomoć. Optuženi je uredno bio obavešten o tome.

⁴ Na osnovu člana 10(a) Uputstva (IT/73/Rev.1), "[s]ekretar utvrđuje da li i u kojoj meri osumnjičeni ili optuženi može platiti branioca uzimajući u obzir sva sredstva koja on direktno ili indirektno uživa ili slobodno njima raspolaze [...]. Prilikom procene tih sredstava takođe treba uzeti u obzir sredstva supružnika osumnjičenog, odnosno optuženog, kao i sredstva osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu, pod uslovom da je razumno i ta sredstva uzeti u obzir." Ova odredba uglavnom se podudara sa članom 8(B) verzije IT/73/Rev.9 Uputstva koje je bilo na snazi u vreme kad je optuženi dostavio formular o imovinskom stanju.

Prevod

7. Dana 22. decembra 2006. godine optuženi je dostavio podneske br. 227, 228 i 229, u kojima je ponovio zahteve, već dostavljene Sekretarijatu, za nadoknadu troškova odbrane u visini od 6.395.400 USD koji su navodno nastali tokom pripremanja odbrane od 2003. do 2006. godine (dalje u tekstu: Podnesci od 22. decembra 2006. godine).
8. Dana 4. januara 2007. godine sekretar je odbio zahteve iznete u Podnescima od 22. decembra 2006. godine i ponovio stav da u postojećem pravnom okviru javna sredstva za odbranu optuženog mogu biti dostavljena samo putem sistema Međunarodnog suda za pravnu pomoć, kao i da ona zavise od toga da li će optuženi dostaviti dokaze o slabom imovinskom stanju i zatražiti dodeljivanje branioca na osnovu pravila 45 Pravilnika.
9. Dana 14. juna 2007. godine, na poziv pretpretresnog sudije, optuženi je dostavio Zahtev prof. dr Vojislava Šešelja da Pretresno veće III donese odluku o finansiranju njegove odbrane u skladu sa Statutom.
10. Dana 29. juna 2007. godine Sekretarijat je dostavio Podnesak Sekretarijata na osnovu pravila 33(B) Pravilnika u vezi sa Zahtevom Vojislava Šešelja da Pretresno veće donese odluku o finansiranju njegove odbrane, u kojem je sekretar izneo tvrdnju da optuženi koji se sam zastupa *strictu senso* nema pravo na pravnu pomoć, te da u pravnoj praksi svuda u svetu pravna pomoć zapravo podrazumeva dodeljivanje branioca, a ne isplatu novca optuženom. Osim toga, sekretar je naveo da se osnovni principi sistema za pravnu pomoć Međunarodnog suda moraju poštovati ukoliko Međunarodni sud odluči da optuženom koji se zastupa sam isplaćuje sredstva iz javnih fondova.
11. Dana 30. jula 2007. godine pretpretresni sudija doneo je Odluku u vezi sa finansiranjem odbrane optuženog (dalje u tekstu: Odluka o finansiranju). U Odluci o finansiranju pretpretresni sudija odobrio je zahtev optuženog da Međunarodni sud finansira njegovu odbranu kao optuženog koji se zastupa sam pod određenim uslovima. Prvo, optuženi mora da dokaže da, u skladu s članom 8(A) Uputstva o dodeljivanju branioca (dalje u tekstu: Uputstvo), nije u mogućnosti da plaća branioca. Drugo, optuženi mora da navede jedno ili više lica koja ispunjavaju uslove u pogledu kvalifikacija iz pravila 45 Pravilnika i koja su spremna i sposobna da rade kao njegovi saradnici.

Prevod

12. Dana 23. avgusta 2007. godine predstavnici Sekretarijata sastali su se s optuženim, u prisustvu njegovih pravnih savetnika gg. Krasića, Vučića i Jerkovića, kako bi razgovarali o sprovođenju Odluke o finansiranju (dalje u tekstu: Sastanak od 23. avgusta 2007. godine). Optuženi je obavešten o tome da je Sekretarijat, s obzirom na Odluku o finansiranju, obnovio istragu o njegovom materijalnom stanju. Od optuženog je zatraženo da dostavi ažuriranu verziju izjave o imovinskom stanju. Optuženi je to odbio da učini, ali se složio s tim da ažurira izjavu o imovinskom stanju koju je dostavio 2003. godine. Međutim, optuženi je ponovio da neće dostaviti nikakve podatke o imovini koja se vodi na ime članova njegovog domaćinstva, a odbio je i da se sastane s finansijskim istražiteljem Sekretarijata. Optuženi je odbio i predlog da za taj posao imenuje svog saradnika g. Jerkovića, koji je, po svoj prilici, dovoljno kvalifikovan, i izjavio da je g. Krasić bio i da će ostati njegov "glavni" pravni savetnik. Kad mu je skrenuta pažnja na to da g. Krasić nema kvalifikacije navedene u pravilu 45, optuženi je izjavio da Sekretarijat ne može da procenjuje da li je g. Krasić kvalifikovan ili nije.
13. Dana 4. septembra 2007. godine Sekretarijat je pismenim putem podsetio optuženog na razgovor tokom Sastanka od 23. avgusta 2007. godine. Od optuženog je formalno zatraženo da ažurira izjavu o imovinskom stanju, a još jednom mu je skrenuta pažnja i na to da ima obavezu da dokaže da mu je imovinsko stanje slabo, u skladu s Odlukom o finansiranju i relevantnim pravilima Međunarodnog suda. Osim toga, optuženom je predloženo da navede prikladnog kandidata koji ispunjava uslove navedene u pravilu 45 a koji bi mogao biti njegov "glavni" pravni savetnik, pošto g. Krasić ne može biti imenovan na taj posao.
14. U pismu od 28. septembra 2007. godine Sekretarijat je obavestilo optuženog o rezultatima istrage o njegovom materijalnom stanju. Kao što je rečeno na Sastanku od 23. avgusta 2007. godine, od optuženog je traženo da dostavi ažurirane podatke o imovini navedenoj u njegovoj izjavi o imovinskom stanju od 2003. godine i da dostavi dodatne podatke i dokumente o imovini koja u njoj nije navedena. Optuženom su postavljena konkretna pitanja o određenoj imovini, bankovnim računima i prihodima. Optuženi do danas nije odgovorio na to pismo, a nije dostavio ni tražene podatke i dokumente.

Prevod

15. Dana 30. oktobra 2007. godine Pretresno veće donelo je Odluku u vezi s realizacijom finansiranja odbrane, u kojoj je ponovilo koje uslove Optuženi mora da ispuni da bi Međunarodni sud mogao da počne da finansira njegovu odbranu i pozvalo optuženog da Sekretarijatu dostavi relevantne dokumente. Optuženi to do danas nije učinio.
16. Dana 17. februara 2008. godine optuženi je u sudnici pokrenuo pitanje finansiranja njegove odbrane. Zato se 12. februara 2008. jedan predstavnik Sekretarijata sastao s njim u pritvorskoj sobi Međunarodnog suda. Na tom sastanku optuženi je tražio da mu se dostave podaci o isplatama svim timovima odbrane u svim predmetima pred Međunarodnim sudom, kao i isplate braniocima u pripravnosti koji su ranije bili angažovani u njegovom predmetu. Pošto se činilo da optuženi nije do kraja razumeo pravni okvir i finansijska pravila koja utiču na odobravanje sredstava za odbranu, zakazan je još jedan sastanak, i to za 14. februar 2008. godine u Pritvorskoj jedinici Ujedinjenih nacija.
17. Na tom sastanku od 14. februara 2008. godine s optuženim se podrobno razgovaralo o pravilima plaćanja i drugim relevantnim pravilima. Konkretno, optuženom je predočeno da Međunarodni sud može da plati troškove odbrane samo ukoliko se to podudara s njegovim relevantnim finansijskim pravilima i smernicama, i da sekretar mora unapred da odobri sve troškove odbrane. Optuženom je predočeno i da je, prema sistemu pravne pomoći, visina nadoknade za odbranu utvrđena odgovarajućim smernicama za plaćanje, a one su javni dokumenti. Međutim, informacije o isplatama pojedinim braniocima ne saopštavaju se trećim stranama bez njihove saglasnosti. Sekretarijat je uprkos tome ponudio da saopšti ukupnu sumu novca isplaćenog braniocima u pripravnosti. Optuženi je insistirao na tome da on ima pravo da dobije te podatke i izjavio da nije zainteresovan za to da dobija ikakav novac za tu fazu suđenja ako ne dobije nadoknadu za troškove odbrane koji su navodno nastali u pretpretresnoj fazi. Osim toga, optuženi je izjavio da je pitanje finansiranja njegove odbrane problem Međunarodnog suda, a ne njegov.

Prevod

18. Dana 18. februara 2008. godine optuženi je Sekretarijatu dostavio Zahtev za isplatu troškova odbrane, u kojem tvrdi da je "do 7. novembra 2007. godine⁵ Sekretarijat bio dužan da naknadi /kao u originalu/ sve troškove odbrane u pretpretesnoj fazi postupka u ovom predmetu, a od 7. novembra 2007. godine je bio dužan da reguliše finansiranje troškova odbrane u pretresnoj fazi".⁶ Optuženi je od Sekretarijata tražio: (i) da "obračuna troškove odbrane pretpretresne faze postupka od 24. februara 2003. godine do 7. novembra 2007. godine" i da, s tim u skladu, odobri da mu se isplate ta sredstva, (ii) da mu odobri isplatu sredstava kako bi pokrio troškove odbrane u pretresnoj fazi ovog postupka, koja je počela 7. novembra 2007. godine i (iii) da mu dostavi podatke o tome koliko je isplaćeno timovima odbrane u svim drugim predmetima koje je finansirao Međunarodni sud, kao i poseban obračun za braniocce koje je sud ranije imenovao u ovom predmetu.
19. U pismu od 4. marta 2008. godine Sekretarijat je još jednom obavestio optuženog da ne može da odobri finansiranje njegove odbrane pošto optuženi još nije ispunio uslove navedene u Odluci o finansiranju. Konkretno, optuženi nije dokazao da nema sredstava kojima bi plaćao odbranu, kao što nije naveo ni jedno ili više lica koja ispunjavaju uslove navedene u pravilu 45 Pravilnika. Optuženi je obavješten i o tome da, kako je to potvrđeno u Odluci o finansiranju, troškovi za pravnu pomoć mogu biti nadoknađeni samo u skladu s relevantnim pravilima i smernicama Međunarodnog suda, pa da on zato ne može da dobije retroaktivne isplate.⁷ Prema dva osnovna pravila sistema za pravnu pomoć Međunarodnog suda, sve troškove odbrane najpre mora da odobri sekretar,⁸ a Međunarodni sud može da snosi samo one troškove za koje se proceni da su opravdani i neophodni za pripremanje odbrane optuženog.⁹ Optuženom je još jednom predočeno da nije zatražio prvobitno odobrenje ni za jedan od navedenih troškova odbrane nastalih tokom rada "stručnog tima" koji je on sam sačinio, kao i da je analizom faktura koje je "stručni tim" dostavio ustanovljeno da su tamo navedeni

⁵ Dan kad je ovaj postupak otpočet pred Međunarodnim sudom.

⁶ Zahtev prof. dr. Vojislava Šešelja za isplatu troškova odbrane, 18. februar 2008. godine, str. 2.

⁷ Na primer, Pravilnik o postupku i dokazima, konkretno, pravilo 45 Pravilnika; Uputstvo o dodeljivanju branioca (IT/73/REV.11); Smernice Sekretarijata za utvrđivanje u kojoj je meri optuženi u mogućnosti da plati svoju odbranu.

⁸ Pravilo 23 Uputstva.

Prevod

honorari neopravdani (između 19.000 i 24.000 USD za sastavljanje podneska). Sekretarijat je zaključio sledeće: "budući da Odlukom u vezi s finansiranjem uopšte nije odobrena retroaktivna isplata i da retroaktivna isplata nije predviđena ili dopuštena relevantnim pravilima i smernicama Međunarodnog suda, svaka isplata koju Sekretarijat može izvršiti u ovom predmetu može se odnositi samo na period od dana donošenja Odluke u vezi s finansiranjem."¹⁰

20. Dana 11. marta 2008. godine optuženi se u sudnici osvrnuo na pismo od 4. marta 2008. i izjavio: "Ovo je, po mom shvatanju, konačni stav Sekretarijata, gospodo sudije, ja na ovom pitanju više neću insistirati [...] I ponavljam obećanje da vas više po pitanju finansiranja odbrane neću maltretirati. To pitanje je za mene očigledno završeno."¹¹

21. Dana 15. januara 2009. godine optuženi je dostavio Zahtev.

II. PODNESAK

22. Optuženi u Zahtevu tvrdi da pitanje finansiranja njegove odbrane nije rešeno, i da on ne može da iznese teze odbrane. On tvrdi da Sekretarijat nije poštovao Odluku o finansiranju. Dalje, optuženi tvrdi da Sekretarijat ima sve podatke koji su mu potrebni da bi mogao da proceni njegovo materijalno stanje, pošto je dostavljene podatke proverio i sa srpskim vlastima. Osim toga, optuženi traži da mu Sekretarijat dostavi podatke o tome "koliko su koštale odbrane u svim drugim predmetima pred MKSJ; koliko je sa sredstvima Ujedinjenih nacija MKSJ učestvovao u finansiranju troškova odbrana u svim drugim predmetima pred MKSJ; koliko je sredstava potrošilo Tužilaštvo u postupku protiv prof. dr Vojislava Šešelja", kao i ukupan iznos sredstava koje je Sekretarijat platio branioćima u pripravnosti angažovanim u njegovom

⁹ *Ibid.*

¹⁰ Pismo sekretarijata optuženom, 4. mart 2008. godine, str. 1.

¹¹ 11. mart 2008. godine, T. 4708.

Prevod

predmetu. Osim toga, optuženi traži od Pretresnog veća da naloži Sekretarijatu da mu dostavi tražene podatke i da obračuna i odobri isplatu sredstava za finansiranje odbrane u pretpretresnoj i pretresnoj fazi njegovog predmeta.

23. Sekretarijat tvrdi da je u potpunosti ispunio zahteve iznete u Odluci o finansiranju. Sekretarijat, uz dužno poštovanje, skreće pažnju na to da nije bilo u stanju da dalje razmatra finansiranje odbrane optuženog upravo zato što optuženi nije ispunio uslove navedene u Odluci o finansiranju. Optuženi je odbio da se pridržava ustanovljenih pravila, smernica i prakse koja na Međunarodnom sudu važi za isplaćivanje sredstava iz javnih fondova na ime odbrane optuženih čije je imovinsko stanje slabo.

Optuženi nije dokazao da je njegovo imovinsko stanje slabo

24. U skladu s Odlukom o finansiranju, u slučaju optuženog koji se zastupa sam i koji od Međunarodnog suda traži da mu finansira odbranu važe osnovni principi Uputstva. Jedan od tih osnovnih principa glasi i da sredstva Međunarodnog suda za finansiranje odbrane može da koristi samo optuženi čije je imovinsko stanje slabo. Na osnovu člana 7(B) Uputstva, optuženi koji traži pravnu pomoć mora da podnese izjavu o imovinskom stanju. Potom Sekretarijat, na osnovu člana 9 Uputstva, sprovodi istragu o imovinskom stanju i procenjuje prihode i imovinu optuženog, njegovog bračnog druga, kao i sredstva osoba s kojima on živi u zajedničkom domaćinstvu. Imovina koja je u vlasništvu bračnog druga optuženog ili drugih članova domaćinstva uzima se u obzir samo ako je u pitanju imovina stečena u braku ili ukoliko ima dokaza za to da su optuženi i vlasnik dotične imovine udružili sredstva ili ukoliko se dokaže da je optuženi pravi vlasnik imovine koja se vodi na ime trećeg lica. Sekretarijat traži od optuženog da, u okviru nezavisne finansijske istrage, saraduje na prikupljanju neophodnih podataka o takvoj imovini. Kad se ustanovi ukupna masa prihoda i imovine optuženog, Sekretarijat obračunava kolikim sredstvima podnosilac zahteva raspolaže. Od sredstava kojima optuženi raspolaže Sekretarijat oduzima troškove života koje imaju porodica optuženog i izdržavane osobe, procenjene za period u kom će optuženi, kako se pretpostavlja, tražiti da se njegova odbrana pred Međunarodnim sudom finansira iz javnih sredstava. Od preostalog iznosa, ukoliko ga ima, optuženi će

Prevod

doprineti isplaćivanju troškova odbrane.

25. Drugi važni princip, potvrđen i Odlukom o finansiranju, jeste taj da optuženi ima obavezu da dokaže da je njegovo imovinsko stanje slabo.¹² Da bi tu obavezu ispunio, optuženi mora da dostavi sve podatke relevantne za procenu slabosti njegovog imovinskog stanja i da saraduje sa Sekretarijatom u istrazi o njegovim materijalnim sredstvima, u šta spada i obaveza da dostavi ili da olakša dostavljanje dokumenata koje Sekretarijat traži. Ukoliko optuženi to ne učini, sekretar i bez dalje istrage može da odbije zahtev za pravnu pomoć.¹³
26. Uz dužno poštovanje, skrećemo pažnju na to da optuženi nije dokazao da nema dovoljno sredstava za finansiranje odbrane, kao i na to da nije saradivao sa Sekretarijatom u istrazi o njegovom materijalnom stanju. Njegova tvrdnja da je dostavio sve relevantne podatke je netačna. Iako je ga je Sekretarijat u nekoliko navrata podsetio, a Pretresno veće mu predložilo da to učini, optuženi nije saradivao sa Sekretarijatom u procenjivanju njegovog materijalnog stanja. Optuženi do danas nije odgovorio na pismo od 28. septembra 2007. godine, u kom su mu postavljena konkretna pitanja o imovini, bankovnim računima i delatnostima, i u kom je od njega zatraženo da dostavi konkretne podatke i dokumente. Optuženi nije dostavio sve podatke neophodne za procenu njegovog materijalnog stanja, a izjavio je da određene informacije neće ni dostaviti.¹⁴
27. Kao što je već izneto u Proceduralnom kontekstu, Sekretarijat je, poštujući Odluku o finansiranju, ponovo otvorio istragu o materijalnom stanju optuženog i zatražio od njega da ažurira i dostavi izjavu o svom imovinskom stanju, kao i da dostavi dokaze kojima će potkrepiti svoje tvrdnje. U Odluci u vezi s realizacijom finansiranja odbrane optuženog, Pretresno veće takođe je pozvalo optuženog da dostavi tražene podatke i dokumente. Optuženi do danas nije odgovorio na pismo Sekretarijata od 28. septembra 2007. godine i nije dostavio tražene podatke i dokumente. Uprkos tome što optuženi ne

¹² Član 8 Uputstva.

¹³ Vidi, na primer, odluku Pretresnog veća u predmetu *Tužilac protiv Prilca* od 21. septembra 2005. godine, u kojoj je Pretresno veće zaključilo da je Sekretarijat postupao razumno kad je odbio da dodeli sredstva, pošto je optuženi dosledno odbijao da dostavi tražene informacije o svom materijalnom stanju.

Prevod

saraduje, Sekretarijat je pokazao dobru volju utoliko što je potrebne podatke pokušao da dobije od relevantnih nacionalnih institucija. Iako vlasti jesu dostavile neke podatke, velik deo podataka koje Sekretarijat traži (na primer, detalji o bankovnim računima; prihod od autorskih prava od objavljivanja knjiga optuženog; detalji o ugovorima i isplatama optuženog ili članovima njegovog domaćinstva koji su mogli stići od njegove privatne firme ili njegove političke partije, Srpske radikalne stranke) ne može se dobiti bez saradnje optuženog.

28. Zato Sekretarijat trenutno ne može da proceni kakvo je materijalno stanje optuženog. S obzirom na to, Sekretarijat jedino može da odbije zahtev optuženog da se njegova odbrana finansira sredstvima Međunarodnog suda, pošto optuženi nije sarađivao u istrazi o njegovom imovinskom stanju.¹⁵

Retroaktivne isplate nisu moguće

29. Osim toga, čak i kad bi optuženi dostavio tražene podatke i dokumente, i čak i ako bi sekretar ustanovio da je njegovo materijalno stanje zaista slabo, njegovom zahtevu da se nadoknade navodni troškovi odbrane u pretpretresnoj fazi postupka ne može se izaći u susret. Odlukom o finansiranju navedeno je nekoliko uslova koji se moraju ispuniti da bi Međunarodni sud mogao da odobri sredstva za finansiranje odbrane optuženog, i izričito je rečeno da se pravna pomoć može dodeljivati samo u skladu s relevantnim pravilima i smernicama Međunarodnog suda.¹⁶ Tim pravilima i smernicama jasno je utvrđeno da sredstva iz javnih fondova Međunarodnog suda mogu dobijati jedino članovi tima odbrane koje je sekretar suda dodelio klijentu. Sekretarijat suda optuženom nije dodelio nijednog od članova "stručnog tima", niti je sekretar odobrio išta od troškova odbrane koji su navodno nastali u pretpretresnoj fazi postupka. Zato

¹⁴ Vidi, na primer, 11. mart 2008. godine, T. 4707; 22. april 2008. godine, T. 6360.

¹⁵ *Ibid.*

¹⁶ Vidi fusnotu br. 7.

Prevod

nije opravdano da optuženi traži da se posao koji je njegov "stručni tim" navodno obavio u pretpretresnoj fazi postupka plati retroaktivno.

Troškovi odbrane u drugim predmetima i troškovi tužilaštva su irelevantni

30. Optuženi traži da mu se dostave podaci o troškovima odbrane u svim drugim predmetima pred Međunarodnim sudom, o sredstvima koje je tužilaštvo potrošilo u postupku protiv njega i o iznosu isplaćenom braniocima u pripravnosti koji su ranije imcnovani u njegovom predmetu. Sekretar, uz dužno poštovanje, tvrdi da troškovi isplaćeni timovima odbrane u drugim predmetima nisu relevantni i da su tajni.
31. Kao što je optuženom već objašnjeno, u okviru sistema pravne pomoći Međunarodnog suda postoje već ustanovljene tarife za pravnu pomoć, i one su vezane za procenu Sekretarijata o kompleksnosti datog predmeta. Te tarife izncte su u relevantnim smernicama Sekretarijata o plaćanju, koje su javni dokument, pa time dostupne i optuženom i njegovim saradnicima. Optuženi je o tome uredno obavješten i dobio je na svom jeziku primerke dotičnih smernica o plaćanju.
32. Kod optuženih koji se sami zastupaju ta nadoknada je niža, pošto optuženom nije dodeljen branilac. Ovo je optuženom objašnjeno. U predmetu *Krajišnik*, Žalbeno veće je potvrdilo da finansijska sredstva koja se isplaćuju saradnicima optuženog koji se sam zastupa ne bi trebalo da budu uporediva sa sredstvima koja se isplaćuju braniocima optuženih koji imaju pravne zastupnike.¹⁷ Ovaj princip potvrdio je i pretpretresni sudija u Odluci o finansiranju.¹⁸ To je detaljno navedeno u Cenovniku za nadoknadu troškova optužcnima koji se sami zastupaju, izdatom 28. septembra 2007. godine. On je dosledno sproveden kod svih optuženih koji se zastupaju sami, a tvrde da im je

¹⁷ Vidi *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*, Odluka po Krajišnikovom Zahtjevu i po Zahtjevu tužilaštva, 11. septembar 2007. godine.

¹⁸ Odluka o finansiranju, par. 55.

Prevod

imovinsko stanje slabo i traže da im se odbrana finansira. Opravdanost takvog pristupa nedavno je potvrdilo i Pretresno veće u predmetu *Karadžić*.¹⁹

33. Slično tome, sredstva isplaćena braniocima u pripravnosti koji su ranije dodeljeni predmetu optuženog ne utiču na sredstva koja će optuženom biti dodeljena za potrebe odbrane ukoliko on dokaže da mu je imovinsko stanje slabo. Sredstva koja se isplaćuju advokatima ne spadaju u okvir programa Međunarodnog suda za pravnu pomoć. Sekretarijat smatra da su konkretne isplate pojedinim timovima odbrane poverljiva stvar. Sekretarijat je ponudio da optuženom dostavi obaveštenje o ukupnoj sumi nadoknade isplaćenoj braniocima u pripravnosti imenovanim u njegovom predmetu.
34. Konačno, sekretar nije u poziciji da objavi troškove tužilaštva u ovom predmetu. Pre svega, sekretar smatra da takva informacija nije relevantna za eventualnu nadoknadu troškova timu odbrane optuženog. Sekretar tvrdi da princip jednakih sredstava ne znači da odbrana i tužilaštvo raspolažu istim resursima. Žalbeno veće MKSR je u predmetu *Kayishema/Ruzindana* zaključilo da jednakost strana u postupku ne podrazumeva i jednakost sredstava i resursa.²⁰ Toga su se u potonjim odlukama pridržavali i ovaj sud i Evropski sud za ljudska prava.²¹

¹⁹ *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, Odluka po Zahtjevu optuženog za odgovarajuće uslove i jednakost sredstava: pravni saradnici, 28. januar 2009. godine.

²⁰ *Tužilac protiv Clémenta Kayisheme i Obeda Ruzindane*, Presuda Žalbenog veća od 1. juna 2001. godine, predmet br. ICTR-95-1-A, par. 69ff.

²¹ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, Odluka po usmenom zahtjevu optuženog Jadranka Prlića da mu se odobri korištenje laptopa na suđenju ili da na suđenju sjedi pored branioca, 29. jun 2006. godine; *Tužilac protiv Namera Orića*, Odluka po interlokutornoj žalbi u vezi s dužinom dokaznog postupka odbrane, 20. jul 2005. godine, par. 7. Vidi i Evropski sud za ljudska prava, *Steel i Morris protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 15. februar 2005. godine, par. 62.

Prevod

Zaključak

35. Iz navedenih razloga, Sekretarijat, uz dužno poštovanje, smatra da Pretresno veće treba da odbije Zahtev u celini.

S poštovanjem,

/potpis na originalu/
John Hocking,

vršilac dužnosti sekretara

/pečat Sekretarijata/

Dana 16. marta 2009. godine,
U Hagu,
Holandija